MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ MUISTIO **HE 153/2018 vp**
Luonnonvaraosasto 3.12.2018
Lainsäädäntöneuvos Kirsi Taipale

Viite: maa- ja metsätalousvaliokunnan kokous 11.12.2018

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muuttamisesta (HE 153/2018 vp)

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASIANTUNTIJALAUSUNNON (30.11.2018) KESKEINEN SISÄLTÖ

Kestävän metsätalouden rahoitus, jäljempänä *KEMERA-rahoitus*, on harkinnanvaraista. Harkinnanvaraisuus liittyy valtion talousarvion käytettävissä oleviin määrärahoihin. Lisäksi töiden tulee olla taloudellisesti ja metsien biologisen monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta tarkoituksenmukaisia sekä metsäalan hyvän ammattikäytännön mukaisia.

Automaattista päätöksentekoa esitetään taimikon varhaishoitoon, nuoren metsän hoitoon ja terveyslannoitukseen liittyvään tukeen. Näissä tuissa päätöksenteon automatisointi on mahdollista, koska hakemuksissa ja toteutusilmoituksissa olevat seikat ovat tarkistettavissa Suomen metsäkeskuksen, jäljempänä *metsäkeskus*, metsätietojärjestelmästä ja viranomaisten tietojärjestelmistä teknisen rajapinnan avulla. Automaattinen tarkistus on mahdollista tehdä myös valtion talousarvion käytettävissä olevan määrärahan osalta. Samoin on mahdollista arvioida muun muassa hakemuksessa ilmoitetun työn tarkoituksenmukaisuutta.

Taimikon varhaishoidon, nuoren metsän hoidon ja terveyslannoituksen tuen ehdot on yksityiskohtaisesti määritelty laissa ja valtioneuvoston asetuksessa. Kyseisten tukien osalta metsäalan hyvä ammattikäytäntö ja töiden tarkoituksenmukaisuutta koskevat näkökohdat on jo otettu huomioon tuen myöntämisen edellytyksissä laissa ja valtioneuvoston asetuksessa. Jos tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät ja jos käytettävissä on valtion talousarvion määrärahoja, KEMERA-rahoitusta koskeva lainsäädäntö lähtee siitä, että tuki on myönnettävä. Tällöin täyttyvät myös töiden tarkoituksenmukaisuutta koskevat vaatimukset. Harkintaan liittyvän päätöksenteon kannalta olennainen tieto metsistä ja muista seikoista on sähköisesti saatavilla ja siten automatisoitavissa.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on kiinnittänyt ratkaisuissa huomiota verohallinnon menettelyihin päätöksenteon automatisoinnissa. Verotuksessa automatisointi menee pidemmälle kuin mitä KEMERA-tukien osalta ehdotetaan. Verotuksessa selvityspyyntöjäkin oli automatisoitu. KEMERA-tukien osalta automatisointi koskisi vain myönteisiä päätöksiä silloin, kun hallinnon asiakkaalle ei ole tarpeen lähettää selvityspyyntöä. Apulaisoikeusasiamies on kiinnittänyt huomiota siihen, että päätöksenteon automatisoinnissa tulee toteutua hyvä hallinto, oikeusturva ja virkavastuu. Nämä toteutuvat ehdotetussa KEMERA-tukien automatisoinnissa. Näistä seikoista säädetään tarkemmin metsäkeskusta koskevassa lainsäädännössä, ei KEMERA-lainsäädännössä.

Oikeusministeriön lausunnossa ja epävirallisissa kommenteissa olleita näkökohtia on yksityiskohtaisemmin tarkasteltu maa- ja metsätalousministeriön asiantuntijalausunnossa. Oikeusministeriön esittämiin huomioihin on asianmukaisesti vastattu.

Maa- ja metsätalousministeriö esittää lakiehdotuksen hyväksymistä hallituksen esittämässä muodossa.